

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŠKOLSKO NATJECANJE U POZNAVANJU KLASIČNIH JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod i razumijevanje teksta:

II. Gramatika i vokabular:

III. Civilizacija i književnost:

Ukupni broj bodova:

	25
	15
	10
	50

Članovi školskog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

12. veljače 2025.

I. PRIJEVOD I RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Cornelius Nepos, Atticus 4, 5

Sula je oduševljen mladim Atikom, koji se u svemu pokazuje uzornim građaninom.

At Sulla adulescentis¹ officio collaudato² omnia munera³ ei⁴, quae Athenis acceperat, proficiscens⁵ iussit deferri⁶. Hic⁷ complures annos moratus⁸, cum⁹ et rei familiari tantum operae daret¹⁰, quantum non indiligens deberet pater familias, et omnia reliqua tempora aut litteris aut Atheniensium rei publicae tribueret, nihilo minus amicis urbana officia praestitit¹¹. Nam et ad comitia eorum ventitavit¹², et, si qua res maior acta est¹³, non defuit. Sicut¹⁴ Ciceroni in omnibus eius periculis singularem fidem¹⁵ praebuilt; cui ex patria fugienti HS¹⁶ ducenta et quinquaginta milia donavit.

Ovaj dio teksta ne trebaš prevoditi, nego ga pokušaj razumjeti i odgovoriti na postavljena pitanja u drugom dijelu testa.

Habebat avunculum Q. Caecilium, equitem Romanum, familiarem L. Luculli, divitem, difficillima natura. Cuius sic asperitatem veritus est¹⁷, ut, quem nemo ferre¹⁸ posset, huius sine offensione ad summam senectutem retinuerit benevolentiam. Quo facto¹⁹ tulit²⁰ pietatis fructum. Caecilius enim moriens testamento adoptavit eum heredemque fecit ex dodrante²¹; ex qua hereditate accepit circiter centies²² sestertium.

KOMENTAR

¹ **adulescentis** – misli se na Atika, koji je subjekt svih rečenica u tekstu gdje subjekt nije izrečen

² **officio collaudato** – konstrukciju poveži s **adulescentis**; **officium** – osjećaj dužnosti; **collaudato** = laudato

³ **munera** = dona

⁴ **ei** – misli se na Atika

⁵ **proficiscens** – poveži sa Sulla

⁶ **omnia... deferri** – poredaj: proficiscens iussit omnia munera, quae Athenis acceperat, ei deferri

⁷ **hic** – prilog

⁸ **cum** – dopusno

⁹ **moror** – zadržati se

¹⁰ **operam dare** – posvećivati pozornost (čemu)

¹¹ **urbana officia praestare** – činiti usluge u gradu (misli se na Rim)

¹² **ventitavit** = saepe veniebat

¹³ **ago** – raspravljati

¹⁴ **sicut** = sic

¹⁵ **fides** – odanost

¹⁶ **HS** = sesterti(um)

¹⁷ **veritus est** – vidi vereor

¹⁸ **fero** – podnositi

¹⁹ **quo facto** – zbog toga

²⁰ **fero** – ubirati

²¹ **dodrants, dodrantis, m.** – tri četvrtine

²² **centies** = centies centena milia

maks. 20

[illegible]

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA

Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

1. Što je Atik bio Ceciliju?

- A bratić
- B nećak
- C unuk

	maks. 1
--	----------------

2. Kakva je bila Cecilijeva narav?

- A umjerena
- B vrlo blaga
- C vrlo teška

	maks. 1
--	----------------

3. Kakve je osjećaje Cecilije gajio prema Lukulu?

- A neprijateljske
- B pomiješane
- C prijateljske

	maks. 1
--	----------------

4. Koja se računaska operacija skriva u broju *centies*?

- A dijeljenje
- B množenje
- C zbrajanje

	maks. 1
--	----------------

5. Koja je tvrdnja točna?

- A Kvint je posvojio Atika.
- B Kvint je posvojio Lucija.
- C Lucije je posvojio Atika.

	maks. 1
--	----------------

	maks. 5
--	----------------

II. GRAMATIKA I VOKABULAR

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Kako sintagma **omnia munera** glasi u istom padežu u jednini?

_____

	maks. 1
--	----------------

2. Kako glagol **acceperat** glasi u konjunktivu u istom licu, broju, vremenu i stanju?

_____

	maks. 1
--	----------------

3. Kako pridjev u sintagmi **maior res** glasi u superlativu u istom rodu, broju i padežu?

_____

	maks. 1
--	----------------

4. Kako glagol **iussit** glasi u prezentu u istom licu, broju, načinu i stanju?

_____

	maks. 1
--	----------------

5. Kako oblik **deferri** glasi u suprotnom stanju?

_____

	maks. 1
--	----------------

6. Kako glagol **acta est** glasi u aktivu u istom licu, broju, načinu i vremenu?

_____

	maks. 1
--	----------------

7. Kako bi rečenica **Atticus ad comitia eorum ventitavit** glasila kad bi zavisila od glavnoga glagola **scimus**?

_____

	maks. 1
--	----------------

8. Kojim latinizmom nazivamo razdoblje između kraja puberteta i početka zrelosti?

_____

	maks. 1
--	----------------

9. Kako glasi latinizam koji je sinonim za književnost?

_____

	maks. 1
--	----------------

10. Kako se 2025. godina zapisuje rimskim brojkama?

_____

	maks. 1
--	----------------

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

11. Kojoj vrsti glagola pripada glagol **desum, deesse, defui**?

- A verba anomala
- B verba deponentia
- C verba impersonalia

	maks. 1
--	----------------

12. Koja se konstrukcija pojavljuje u prvom dijelu prve rečenice polaznoga teksta?

- A ablativ apsolutni
- B nominativ s infinitivom
- C perifrastična konjugacija aktivna

	maks. 1
--	----------------

13. U kojem se izrazu u polaznom tekstu nalazi stilska figura **litota**?

- A complures annos
- B non indiligens
- C reliqua tempora

	maks. 1
--	----------------

14. U kojem je padežu u polaznom tekstu sintagma **omnibus periculis**?

- A u ablativu
- B u genitivu
- C u dativu

	maks. 1
--	----------------

15. Na koga se u polaznom tekstu odnosi oblik **fugienti**?

- A na Atika
- B na Cicerona
- C na Sulu

	maks. 1
--	----------------

	maks. 15
--	-----------------

III. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST

A. Odgovori na postavljena pitanja.

1. Tko je autor zbirke pisama *Ad Atticum*?

_____

maks. 1

2. Zašto je Pomponije nosio nadimak Atticus?

_____

maks. 1

3. S kojim je reformatorom rimske vojske Sula došao u sukob, što je obilježilo početak građanskoga rata?

_____

maks. 1

4. Kako se naziva popis osoba koje su iz političkih razloga bile osuđene na smrt, progonstvo ili zapljenu imovine?

_____

maks. 1

5. Kako se naziva mjesto uz Forum Romanum gdje su se održavale skupštine?

_____

maks. 1

B. Odaberi jedan točan odgovor od ponuđenih.

6. Koji je prijatelj Nepotu posvetio zbirku pjesama?

- A Horacije
- B Katul
- C Lukrecije

maks. 1

7. Kako glasi Atikovo puno ime na latinskom?

- A Lucius Pomponius Atticus
- B Quintus Pomponius Atticus
- C Titus Pomponius Atticus

maks. 1

8. U čijem se hramu u Rimu kovao novac?

- A u Junoninu
- B u Minervinu
- C u Venerinu

maks. 1

9. O kojem je poznatom Rimljaninu osim Atika Nepot pisao u drugoj sačuvanoj biografiji?

- A o Cezaru
- B o Katonu
- C o Pompeju

	maks. 1
--	----------------

10. Kojemu je području pripadalo mjesto Nepotova rođenja u blizini Verone?

- A Akvitaniji
- B Cisalpinskoj Galiji
- C Transalpinskoj Galiji

	maks. 1
--	----------------

	maks. 10
--	-----------------

RJEŠENJA:

I.1. PRIJEVOD (20 bodova)

At Sulla... proficiscens iussit	No, Sula je odlazeći (na odlasku) zapovjedio	1
adulescentis officio collaudato	pohvalivši mladićev osjećaj dužnosti	1
omnia munera ei... deferri,	da se svi darovi njemu donesu	1
quae Athenis acceperat.	koje je bio primio u Ateni.	1
Hic complures annos moratus,	Zadržavši se ovdje mnogo godina,	1
cum et rei familiari tantum operae daret,	iako je i imetku toliko posvećivao pozornost,	1
quantum... deberet	koliko bi bio dužan (morao bi)	1
non indiligens... pater familias,	vrlo brižan otac porodice,	1
et omnia reliqua tempora... tribueret	i sve ostalo vrijeme posvećivao	1
aut litteris aut Atheniensium rei publicae,	ili književnosti ili državi Atenjana,	1
nihil minus amicis	ništa manje [ni] prijateljima	1
urbana officia praestitit.	činio je usluge u gradu.	1
Nam et ad comitia eorum ventitavit	Naime, i na njihove je skupštine često dolazio	1
et... non defuit	i nije izostajao	1
si qua res maior acta est.	ako se o nekoj većoj stvari raspravljalo.	1
Sicut Ciceroni... singularem fidem praebuit	Tako je Ciceronu pokazao posebnu odanost	1
in omnibus eius periculis;	u svim njegovim opasnostima;	1
cui... donavit	njemu (kojemu) je poklonio	1
ex patria fugienti	dok (koji) je bježao iz domovine	1
HS ducenta et quinquaginta milia.	dvjesto pedeset tisuća sestercija.	1

I.2. RAZUMIJEVANJE TEKSTA (5 bodova)

1 – B; 2 – C; 3 – C; 4 – B; 5 – A

II. GRAMATIKA I VOKABULAR (15 bodova)

1 – omne munus; 2 – accepisset; 3 – maxima; 4 – iubet; 5 – deferre; 6 – egit; 7 – Scimus Atticum ad comitia eorum ventitavisse.; 8 – adolescencija; 9 – literatura; 10 – MMXXV / IIMXXV; 11 – A; 12 – A; 13 – B; 14 – A; 15 – B

III. CIVILIZACIJA I KNJIŽEVNOST (10 bodova)

1 – Ciceron; 2 – živio je u Ateni / sudjelovao je u javnim dužnostima Atenjana; 3 – s Marijem; 4 – proskripcija(e); 5 – komicij; 6 – B; 7 – C; 8 – A; 9 – B; 10 – B